

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Pásztor Mikály

Cím:

Harmincad-utca

Forrás:

Magyar Hírlap

Bpest

(Hely)

1935. X. 29.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

725.092.1

Harmincad-utca

Idő

1935

Személy

Helyszám

HARMINCAD-UTCA

Túl a Lipót körúton új város támadt az utolsó néhány esztendő alatt. Öt-hat emeletes bérházak sorjázanak az újonnan támadt utcák mentén azon a vidéken, amely száz esztendővel ezelőtt még a „deszkások“ városa volt. Faraktárak, ácstelepek lakták ezt a vidéket és komáromi tutajosok hozták a szálát a pesti Dunapartra. Később dohányraktárak, malmok foglalták el a helyet az ácsoktól és a dohányból meggazdagodott görög bankárnak, Sina bárónak hatalmas raktárházát, a Silost, csak két-három esztendővel ezelőtt bontották le. A Silos helyén huszonkilenc palota épül. Az utolsó paloták fundamentumát most rakják a kőművesek.

Az új-lipótvárosi építkezések lendületet adtak a házépítésnek beljebb is. Ahol pedig nem épül új ház, legalább a régi falakat sminkelik, tatarozzák, díszítik. Így újhódott meg a Harmincad utca és környéke is, hol valamikor Pest gazdag görögjei laktak.

A Harmincad utca és a József tér sarkán van egy régimódi, világosbarnára meszelt kétemeletes ház. Az egyik frontja a Gerbeaud-palotára néz, a Harmincad utcai frontja pedig egy háromemeletes sarokházzal kockétál. Ez a világosbarnára festett, megsminkelt ház gróf Teleki Pál háza. Az az érdekessége, hogy több mint száz esztendő. Már úgy volt, hogy lebontják, de mégse bontották le, hanem máról-holnapra egyszerűen

megfiatalodott a régi ház, a régmúlt időknek eszű, élelmes és tehetséges ember volt, s ez az ittmaradt hírmondója. Ez a ház még miközben lassacskán nőtt az ipar és nőtt a érezte a százhusz év előtti devalváció hatását kereskedelem, amint híresedtek és gyarapodés erőben, egészségben egy álló helyében tak a pesti országos vásárok, azonmód gyarapodtak, tollasodtak a pesti görögök is. Ki letését. Ez a ház előkelő palota volt már a ezzel, ki azzal üzérkedett; a Lykák bőrben „Schein-forint“ idejében is és végigélte a csináltak nagy üzletet, a Sacelláryak papírban, Harisék vászonnal kereskedtek, Sinák dohánynyal és gyapjúval. Az öreg Muráthy Panajott pénzzel kereskedett. Interesre adott kölcsönt és mivel száz esztendővel ezelőtt a hitelület kockázatosabb volt, mint ma, tehát az interesbe belekalkulálta a kockázatot s. Különben pénzüzlettel nem csak Muráthy foglalkozott. Foglalkozott vele a többi s és Muráthynek a bankároskodásban legnagyobb konkurrensé épp Lyka Dömötör volt, a nagy bórkereskedő, kinek palotája a Harmincad utca másik sarkán állott, szemben Muráthy Panajottéval. Akkoriban olyan idők jártak Pesten, hogy mindenkinek kevesebb volt a pénze, mint amennyire szükségé lett volna, szóval nem volt rossz üzlet a bankároskodás. Ebéd-után azután a Váci utcai Korona-kávéházban sétáltak el a görög urak egy-egy csésze feketére és hosszúszerű csibukszó mellett beszéltek meg a napi eseményeket. Maholnap nyolcvan esztendeje lesz, hogy meghalt az öreg Panajott. Palotáját és minden gazdaságát Constantin neyű

megfiatalodott a régi ház, a régmúlt időknek eszű, élelmes és tehetséges ember volt, s ez az ittmaradt hírmondója. Ez a ház még miközben lassacskán nőtt az ipar és nőtt a érezte a százhusz év előtti devalváció hatását kereskedelem, amint híresedtek és gyarapodés erőben, egészségben egy álló helyében tak a pesti országos vásárok, azonmód gyarapodtak, tollasodtak a pesti görögök is. Ki letését. Ez a ház előkelő palota volt már a ezzel, ki azzal üzérkedett; a Lykák bőrben „Schein-forint“ idejében is és végigélte a csináltak nagy üzletet, a Sacelláryak papírban, Harisék vászonnal kereskedtek, Sinák dohánynyal és gyapjúval. Az öreg Muráthy Panajott pénzzel kereskedett. Interesre adott kölcsönt és mivel száz esztendővel ezelőtt a hitelület kockázatosabb volt, mint ma, tehát az interesbe belekalkulálta a kockázatot s. Különben pénzüzlettel nem csak Muráthy foglalkozott. Foglalkozott vele a többi s és Muráthynek a bankároskodásban legnagyobb konkurrensé épp Lyka Dömötör volt, a nagy bórkereskedő, kinek palotája a Harmincad utca másik sarkán állott, szemben Muráthy Panajottéval. Akkoriban olyan idők jártak Pesten, hogy mindenkinek kevesebb volt a pénze, mint amennyire szükségé lett volna, szóval nem volt rossz üzlet a bankároskodás. Ebéd-után azután a Váci utcai Korona-kávéházban sétáltak el a görög urak egy-egy csésze feketére és hosszúszerű csibukszó mellett beszéltek meg a napi eseményeket. Maholnap nyolcvan esztendeje lesz, hogy meghalt az öreg Panajott. Palotáját és minden gazdaságát Constantin neyű

Pál grófnak.

A görögök valamikor nagy szerepet játszottak Pest kereskedelmi életében. Nem voltak valami sokan, de valamennyi virgonc és erőben, egészségben egy álló helyében tak a pesti országos vásárok, azonmód gyarapodtak, tollasodtak a pesti görögök is. Ki letését. Ez a ház előkelő palota volt már a ezzel, ki azzal üzérkedett; a Lykák bőrben „Schein-forint“ idejében is és végigélte a csináltak nagy üzletet, a Sacelláryak papírban, Harisék vászonnal kereskedtek, Sinák dohánynyal és gyapjúval. Az öreg Muráthy Panajott pénzzel kereskedett. Interesre adott kölcsönt és mivel száz esztendővel ezelőtt a hitelület kockázatosabb volt, mint ma, tehát az interesbe belekalkulálta a kockázatot s. Különben pénzüzlettel nem csak Muráthy foglalkozott. Foglalkozott vele a többi s és Muráthynek a bankároskodásban legnagyobb konkurrensé épp Lyka Dömötör volt, a nagy bórkereskedő, kinek palotája a Harmincad utca másik sarkán állott, szemben Muráthy Panajottéval. Akkoriban olyan idők jártak Pesten, hogy mindenkinek kevesebb volt a pénze, mint amennyire szükségé lett volna, szóval nem volt rossz üzlet a bankároskodás. Ebéd-után azután a Váci utcai Korona-kávéházban sétáltak el a görög urak egy-egy csésze feketére és hosszúszerű csibukszó mellett beszéltek meg a napi eseményeket. Maholnap nyolcvan esztendeje lesz, hogy meghalt az öreg Panajott. Palotáját és minden gazdaságát Constantin neyű

fiára hagyta, kinek sok pénze-kincse és gazdasága között legnagyobb kincse mégis gyönyörű négy szép lánya volt: Zsófi, Katalin, Ilona és Irén. A három idősebbet görög emberhez adta férjhez Muráthy Constantin, Zsófi kisasszonyt Vrángi Sándor vette el, Katalint Curti Sándor, Ilonát Economo János. A legfitalabba, a legszebbe, Irénkébe gróf Teleki Géza lett szerelmes. Gróf Teleki Géza a katolikus Telekiek közül való. Poétalelkű ember, ki fiatal korában verseket is írt, később pedig novellairással folytatta. A Magyar Történelmi Társulat nagyon megbecsülte és megválasztotta elnökévé. Mivel ilyen poétalelkű ember volt Teleki Géza, szem vetett rá az öreg Tisza Kálmán is és bevette a kabinetjébe. Megtette belügyminiszternek. Természetesen Teleki Géza jóval előbb lett szerelmes, mint belügyminiszter. Egy napon aztán, mikor a szépséges Muráthy Irénkével rendre megbeszélték a megbeszéltnivalót: Géza gróf szalonkabáthba vágta magát és annak rendje-módja szerint megkérte a leány kezét Muráthy Constantintól. A mende-monda szerint Muráthy Constantint nagyon meglepte, hogy Géza gróf feleségül kéri

a leányát és félig gyanakodva, félig tréfásan odaszólt a szerelmes fiatalembernek:

— Mondja gróf úr, mennyi a maga adósága?!

Teleki Géza elvörösödött.

— Nem értem ezt a kérdést, Muráthy úr. Én a lányát akarom elvenni, nem a pénzét! — mondta nagyon határozott hangon és már

meg is fordult, hogy faképnél hagyja a bankárt. Ugy futott utána a szép Irén kisaszszony, hogy visszahívja.

— Jöjjön vissza Géza, a papa béleegyedik! — mondta pirulva a szép leány.

Igy lett *Muráthy* Irénkéből és gróf *Teleki* Gézából egy-pár. Azóta múltak az idők és ma már *Muráthy* Panajott dédunokája *Teleki* Pál, a háziúr a Harmincad uccai palotában. De nemcsak az ősi *Muráthy*-palota az övé, hanem a szomszédos Harmincad uccai háza is megvette, mert egy nagy hatalmas sarokbérházat akart építeni a két ház helyére. De nem épített, hanem egyszerűen hozzáfialította a két házat az új időkhöz. Most aztán a *Muráthy*-ház, mely száz esztendő óta annyi mindenféle dolgot látott maga körül, úgy áll ott délcegen a Harmincad ucca sarkán, mintha világeletében sose lett volna öreg.

Pásztor Mihály